Ч. 267 (14.516). Львів, четвер 26. листопада 1936.

Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 223-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перша розправа в Галичині за ст. 109 к. к.

УНЕВИННЕННЯ В СУДІ Д-РА КУЛЬЧИЦЬКОГО І Д-РА ГАМАЛЯ.

На розправі перед трибуналом окр. суду в Тернополі у вівторок 24. ц. м. під проводом віцепрез. д-ра Вендриховського оголошено вирок, котрим увільнено від вини й кари двох українських адвокатів зі Збаража, д-ра Івана Кульчицького й д-ра Володимира Гамаля. Обвинувачував віцепрок. Венцковський, боронили пос. д-р Степан Баран і б. пос. д-р Дмитро Ладика. Прокуратор зголосив на розправі апеляцію від уневинняючого вироку.

В царстві воєводи Юзефського.

Волинська адміністрація не признає львівської цензури.

Управа книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові дістала від своєї філії в **Ковлі** повідомлення, що з припоручення луцького старости поліція забрала 21. ц. м. з книгарні такі книжки: Селянський Календар (37 примірників), Золотий Колос (35), Криниця (18), Батьківщина (13), Український Інвалід (4) і Жіноча Доля (2). Річ природна, що всі ті календарі видержали цензуру адміністраційної влади в Галичині.

Подібне повідомлення наспіло від книгарні „Культура" у **Володимирі Вол.**, де поліція перевела 24. ц. м. ревізію і забрала більшу скількість календарів: Криниця, Золотий Колос, Приятель Народу, Батьківщина і Селянський Календар.

Врешті від управи філії книгарні Т-ва ім. Шевченка в **Луцьку** прийшов відпис письма луцького старости такого змісту (очевидно по польськи):

„Луцьк, дня 23/XI. 1936. До Пана Осипа Сокаля, упр. кн. Шевч. в Луцьку. На підставі арт. 257 декрету у справі тимчасових пресових приписів з дня 7. II. 1919 р. (Дєнник прав ч. 14, поз. 186) доконую заняття таких календарів: 1) На сліді, 2) Український Кооператор, 3) Молодий Українець, 4) Селянський Календар, 5) Золотий Колос, 6) Криниця, 7) Батьківщина, 8) Для всіх, 9) Кал. Українського Інваліда, 10) Сільський Господар, 11) Червона Калина, 12) Жіноча Доля, 13) Приятель Народу, — що містять у своїм змісті признаки проступку з арт. 111, 127 і 170 к. з. — Повітовий староста" (без підпису).

*

Коментарі до цих ходів луцького старости злишні, бо факти говорять самі про себе. Справою повинна занятись негайно Українська Парляментарна Репрезентація.

Німеччина погрожує зірванням зі СССР.

АНГЛІЯ ПОСЕРЕДНИЧИТЬ.

ЛЬОНДОН, 25. 11. Райтер. Як подає „Дейлі Телеграф". амб. фон Рібентроп повідомив прем. Болдуїна, **що Німеччина зірве зі СССР, якщо інж. Штіклінга покарають смертю.**

Прем. Болдуїн відповів, що такий крок становив би поважну загрозу для мира і безпеки. Брит. амбасадор у Москві має закомунікувати погляди льондонського уряду у тій справі наркомінделові. У тій самій справі говоритиме мін. Іден з амб. Майським. Амб. фон Рібентроп зложить Гітлерові звіт.

Берлін змагає до замирення з Ватиканом?

МІСІЯ ФОН ПАПЕНА.

ПАРИЖ, 25. 11. ПАТ. Як подає „Матен", німецького посла у Відні фон Папена, якому пощастило заключити недавно австро-німецький договір, малиб іменувати міністром віроісповідань. На тому становищі мав би він довести до порозуміння між державою і католицькою церквою та протестантами.

Нац. фльота переловлює транспорти зброї для червоних.

ТЕНЕРІФА, 25. 11. ПАТ. Нац. фльота переловила два кораблі, що везли муніцію для червоних: норвеський біля Барсельони та грецький біля Севілі.

Небавом нац. фльота виконає атаку на Барсельону і Валенсію. Тепер вона вже контролює пристань Хіхон, відтинаючи довіз.

КОМУНІКАТ НАЦ. КОМАНДУВАННЯ.

САЛЯМАНКА, 25. 11. ПАТ. Під Сантандером нац. війська відбили ворожий наступ з великими втратами, подібно як під Робледо де Чавеля, де червоні втратили 30-ох убитих і 50 крісів; 23. і 24. ц. м. полягло там 80 червоних. На мадридському фронті нац. війська випростували свої позиції, приготовляючися до нових операцій. На шляху до Талявери червоні занехали атаки і потерпіли великі втрати. В Андалюзії червоні відступили, залишаючи 20 скринь з муніцією.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 25. 11. ПАТ. На відтинку Аранхуезу червоні спричинили чималі втрати нац. військам, над Манзанаресом спокійно, у Каза дель Кампо полягло багато повстанців, на відтинку Позуеле, Акарцен і Вілля Нуева де ля Канада.

МАДРИД, 25. 11. ПАТ. Вчора вечором нац. артилерія півтора години завзято бомбардувала Мадрид; великі шкоди, згинуло чимало людей. Коло мосту Французів і в університетській дільниці йдуть завзяті бої. В одному з протинаступів червоні окружили 2.000 нац. вояків у клініці. Нац. наступи відбито, червона міліція посунулася вперед і здобула 7 повзів.

МАДРИД, 25. 11. ПАТ. На відтинку Барріо Увера відбито нац. відділ з великими втратами. Сотню мавританської кінноти злесятковано.

—o—

Проект автономії Підкарпатської Руси.

(Від нашого кореспондента).

За свого останнього побуту у Празі, в перших днях цього місяця, губернатор Підкарпатської Руси Грабар передав президентові республіки д-рові Бенешові та відповідним міністрам проект поступневого введення в життя автономії Підкарпатської Руси.

Цілий проект, що його випрацювали коаліційні посли до чехословацького парляменту з Підкарпатської Руси, складається із проектів трьох основ законів та одного державного розпорядку, при допомозі яких малиб здійснити перший етап автономії.

Найважнішим з усіх трьох запроектованих внесків є основа закону, яка нормує компетенцію губернатора країни аж до часу скликання першого краєвого сойму. До цього часу губернатор, як представник центрального уряду, був би відповідальний тільки перед цим урядом. При вирішуванні питань щодо Підкарпатської Руси в міністерській раді мав би засідати теж і губернатор. На губернатора мають перейти всі права дотеперішнього краєвого президента. Він мав би бути остаточною адміністраційною інстанцією в питаннях мови, віри та місцевої самоуправи, поскільки деякі з цих питань основні державні закони не застерігають для центральної влади, далі губернатор мав би мати право затверджувати шкільні підручники для шкіл народніх, середніх і фахових, назначувати, переносити та пенсіонувати всіх адміністраційних урядовців аж до пятої ранги, пропонувати центральному урядові службове підвищення суддів та інших державних урядовців. Губернатор мав би теж мати право заказу, щоб не виконувати таких урядових розпорядків, які на його думку шкодилиб інтересам автономії країни і в таких випадках мав би мати право питати центральну владу про рішення. Він мав би затверджувати вибір начальників громад та іменувати бурмістрів міст з магістратською самоуправою. Заступник губернатора мав би мати всі права краєвого президента, крім прав, що прислуговувалиб самому губернаторові. На віцегубернатора можна в разі потреби перенести теж права губернатора.

Другий проект основи закону торкається організації губернаторської канцелярії. Ціла губернаторська канцелярія йшла би на державний кошт, а її урядовці — державні — підпадалиб теж компетенції самого губернатора. Губернаторська канцелярія малаб мати такі ресорти: адміністраційний, персональний, освітно-шкільний, технічно-рільничий, будівельний, соціяльно-господарський, меншеневий (!) і рахунковий. Третя основа закону малаб вирішити заведення на Підкарпатській Руси урядів другої інстанції і палат. І так пропонують завести на Підкарпатській Руси відповідні відділи, дирекції пошт і телеграфів, дирекції залізниць, Найвищого Суду, торговельну і промислову палату, лікарську й адвокатську палату.

Запроектований державний розпорядок мав би знову ввести в життя дванадцяти-членну Ґуберняторську Раду, яка складалась би з усіх шістьох членів краевого виділу та з шістьох членів, іменованих урядом. Ця Ґуберняторська Рада малаб істнувати аж до скликання краевого сойму і малаб бути обовязковим дорадчим тілом для ґубернатора при вирішуванні всіх важніших питань мовних, адміністраційних, персональних, політичних і господарських.

Столична преса, реферуючи цей проект, звертає увагу, що деякі його точки противляться основним законам республики, а деяких не можна здійснити вже хоч би тому, що вони порушувалиб суцільність усієї державної орґанізації на території цілої чехословацької держави, як нпр. питання національних меншин. Частина преси закидає знову проектові деякі неясности, як нпр. те, що проект не говорить ясно, які шкільні підручники мав би затверджувати ґубернатор: чи тільки для українських шкіл, чи теж для чеських, мадярських та інших на території Підкарпатської Руси. Зрештою ціла чехословацька преса вважає проект великим і важним кроком уперед, що облекшить центральному урядові нелегке завдання остаточно здійснити справу, таку важну для загального інтересу чехословацької держави, як цілости. Треба ще додати, що премієр-міністер д-р Годжа у своїй недавній великій промові, яку виголосив у буджетовій комісії парляменту, і де дуже основно торкнувся найважніших життевих питань Чехословачини, виразно і рішуче заявив, що центральний уряд дуже точно і уважливо простудіює цей предложений проект.

М—н.

Андре Жід вернувся з СССР.

(З приводу його книжки „Rétour de l' U. R. S. S. у видавництві Gallimard).

Париж, 18. XI. 1936.

Коментарі про СССР одного з найбільших французьких письменників, Андре Жіда, ще й людини, що кілька років тому заявила прилюдно своє „комуністичне вірую", є нині найбільшою сензацією Парижа, Франції та світу.

Андре Жід вернувся недавно з СССР. Третій Інтернаціонал сильно помилився, виставляючи портрети Андре Жіда, як „свого", немов би казав: „Глядіть, найбільші потентати духа Франції в наших рядах!"

Так, Андре Жід є „комуністом", але його „комунізм", це спроба шукання за якимсь новим ідеалом людства, щасливих людей, без війни, несправедливости, насильства — віра інтелектуаліста в новий світ.

Цю величну утопію мав на його думку перевести в практику СССР. Андре Жід стежив довший час за цим соціяльним експериментом большевиків, а тепер по повороті у Францію вважав обовязком своеї совісти розказати своїм землякам про те, що він бачив.

Книжка жорстока для большевицького режіму своею правдомовністю.

* * *

„Що роблять ці люди перед тою крамницею? — (діється це в Москві) пише Андре Жід. — Вони стоять у хвості хвіст, що тягнеться аж до другої вулиці. Іх може двісті або триста, вони всі ждуть дуже спокійні й терпеливі. Ще за скоро. Двері крамниці ще замкнені. За три чверти проходжу знову біля крамниці: ця сама юрба. Дивуюся: навіщо приходять вони так вчасно? Що вони на тім зискують?

Що вони зискують? Тільки перші дістануть те, що хотять. Мені пояснюють, що ґазети сповістили про великий свіжий транспорт... — я вже не знаю чого (мабуть подушочок). Є може їх чотириста чи пятьсот, а аматорів на них вісімсот, тисячу, або тисяч пятьсот".

Андре Жід описує товари в крамницях. Якість їх жахлива, а говорити про смак, чи елеґантію товару попросту смішно.

„Смак виробляється, якщо можливе є порівнання — наводимо його слова — а там нема ніякого вибору. Ви приневолені брати те, що вам дають. І я думав (хоча я антикапіталіст) про всіх тих у нас, що від великого промисловця, аж до маленького купця клопочуться й призадумуються: що такого видумати, щоб вдоволити смак публики".

* * *

Жіда дразнить повільність і недбайливість росіян. „Стахановщину" видумали там саме на те, щоб поборювати цю повільність мас. Йому показують одного такого „стахановщика", у хвилині, як Жід оглядає одну фабрику.

Жід пише: „Він зумів — так мені кажуть — виконати в пяти годинах роботу, що вимагає правильно вісім день праці. Я відважився запитати, чи маю це розуміти так, що цей самий робітник виконував раніше пятигодинну роботу у вісьмох днях? Але мій запит не дуже подобався. І я не дістав ніякої відповіди.

Мені розказували, що французські гірники, що подорожували в СССР, оглядали одну копальню. Вони просили, в імя товариськости, дозволити їм заступити при зміні ґрупу совітських гірників; зараз без ніякого поспіху, вони зовсім несвідомо, працювали, як „стахановщики".

Андре Жіда найбільше болить метода совітського виховання.

Він пише: „Подивляємо в СССР велитенський розмах в напрямі освіти й культури; але ця освіта вчить тільки того, що має спровадити душу людини, щоб вона величала сучасність й думала: „Ох, СССР! Ave! Spes unica!"

Далі Жід каже: Совітський громадянин знаходиться у стані безмежного незнання чужини. Що більше. В нього вмовляють, що в чужині, в усіх царинах є далеко гірше, ніж в СССР. Цю ілюзію свідомо підтримують, бо кожний, навіть не дуже вдоволений, привязується до режіму, що боронить його від гіршого лиха".

Андре Жід обговорює теж проблему нової большевицької буржуазії, що витворилася в СССР.

Наводимо його слова:

„Не можна бути невраженим цією погодою й байдужністю тих, що є по „добрій стороні" супроти „нижчих" супроти слуг, щоденних робітників мужчин і жінок — дозволю собі навіть сказати: супроти вбогих. Нема кляс у СССР. Це очевидне. Але є вбогі, є їх багато, аж надто багато. Я надіявся, що їх там не побачу або скажу точніше: вже більше їх не побачу в СССР".

Андре Жіда та його товаришів подорожі, приймала всюди большевицька влада дуже величаво і коли французькі подорожники переїздили в Грузії через містечко Горі, де народився Сталін, вважали обовязком чемности вислати йому телеграфічну подяку за приняття.

„Переїжджаючи через Ґорі диктує Жід телеграму — підчас розкішної подорожі, вважаю моєю сердечною потребою вислати вам" — але тут перекладач спиняється. Я не можу так стилізувати. Само „ви" для Сталіна не вистачає. Це зовсім невмісно. Треба ще щось додати. На моє здивування урядовці нараджуються між собою. Пропонують мені: „ви, провідник працівників", або „володар народів".

Тому Жід заявляє, що він не признає німого буцімто його тексту, що появився в російській мові, підчас його побуту в СССР.

„Обіцювали нам диктатуру пролетаріяту — пише Жід — ми є далеко від неї. Так, диктатура, очевидячки там є; але це диктатура одної людини, а не зединених пролетарів в радах. Не треба обдурювати себе, треба це ясно заявити: не того ми собі бажали. Ще зробімо один крок вперед і заявимо, що саме того ми собі не бажали". Жід твердить, що нині в СССР не булоб місця вже і для самого Леніна.

* * *

Для літератури і мистецтва в СССР перспективи жахливі.

Жід пише: „Я вірю, що вартість письменника є тісно звязана з революційною силою, яка його оживляє, або скажу точніше (бо я не є божевільний, щоб признавати мистецьку вартість тільки лівим письменникам) — в силі його спротиву. Ця сила спротиву істнує в Босеює, Шатобріяна, нині у Кльоделя, як була вона в Мольєра, Вольтера, Гюго й в багатьох інших. В нашій формі суспільства великий письменник, великий мистець, є суттєво антиконформістом".

В розмовах із письменниками та мистцями в СССР Андре Жід чув часто погляди, що в СССР потрібні тільки ті мистецькі твори, що їх можуть зрозуміти відразу всі люди та які є потрібні для режіму. На його заперечування, вони підіймали голос, накидаючись на його старечі погляди. Але в чотири очі вони часто виправдувалися: „Вибачте, ми так думаємо, як і ви, але нашу розмову підслухували".

І ось фінал Андре Жіда:

„І як це часто буває, ми признаемо вартість деяких здобутків, щойно тоді, як ми їх тратимо. Вистачить один побут у СССР (в Німеччині те саме), щоб помогти нам оцінити цю безцінну свободу думки, з якої ми ще нині користаємо у Франції, та якої ми часто надуживаємо".

Андре Жід пише, що він як приятель СССР бажав би, щоб всі ті свої похибки направили большевики. Це елеґантна форма французького письменника, в якій він висловлює свое огірчення й розчарування. Бо, щоб направити все те, то требаб не більше і не менше, як тільки змінити ввесь політичний і соціяльний режім на областях СССР.

І той письменник, який найсильніше боронив нового ладу в імя принципу справедливости, кинув саме тепер найбільше обвинувачення проти нього, коли поглянув, як ця справедливість виглядає.

Повторилась історія з подорожею Панаїт Істраті, теж великого оборонця Совітів, — що написав після повороту страшний акт обвинувачення.

Юрій Студинський.

В. Вітос про польську кольонізацію.

Зі споминів б. берестейського вязня.

Доля змусила мене перебути цілий місяць в одній келії берестейської військової вязниці у двійку з творцем першої повоенної кольонізації, б. премієром В. Вітосом. Там, за грубими мурами, коли кожний день здавався нам пережитим роком, оповідав мені мій товариш недолі і сойму, ріжні цікаві речі зі свого життя.

Одного разу зійшла балачка і на кольонізацію наших земель. Вінкентій Вітос признав, що кольоністів спроваджували на наші землі необдумано, що було політичною помилкою не допускати місцеве українське населення до купна землі, про яку воно довгі роки мріяло, що колись буде його. Через цю помилку спроваджені мазури мають в українському селянстві вічних ворогів, тому то і втікають вони назад на захід.

Далі В. Вітос заявив, що він на дальше не виключає кольонізації східних земель поляками, але не такої вже хаотичної. Одначе тепер він ясно бачить, що неможливо не допустити місцевих українських селян до набуття панської землі.

Признав теж Вітос, що велика частина мазурів з його околиці, яких він сам особисто заохотив іти на схід за землею, вже по кількох роках вернулася назад, бо там годі було їм жити серед моря українських селян, які з ненавистю дивляться на польських кольоністів.

Признав і те, що якби Польща допустила була при помочі державних банків українців до купна землі, була би мала тих селян за собою; вони булиб добрими і вдоволеними громадянами держави та не булоб того ферменту і ворожнечі на місцях через землю, скольонізовану поляками, як воно тепер фактично є.

Але здається, що наслідники Вінкентія Вітоса йдуть шляхом старим, утоптаним. Історія колись скаже, чи то був добрий шлях для польської держави.

Олександер Вислоцький, б. посол

Листопад — місяць Українських Інвалідів

Ділом пошануйте память тих, що своїм зусиллям і терпінням поставили нас в ряд націй.

Для якої цілі бережанське староство домагається урядової метрики?

Підписаний дістав таке урядове письмо:

Starosta Powiatowy Brzeżański.
Nr. A.—16. Brzeżany, dnia 18. listopada 1936.
Do ks. D-ra Włodzimierza Lewickiego,
gr.-kat. proboszcza
w Płauczy Wielkiej.

Na zasadzie art. 44. Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 22. marca 1928 o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342), zarządzam wykonanie mego pisma z dnia 7. listopada 1936, Nr. A.—36, którem zażądałem wydania i nadesłania mi świadectwa urodzin-chrztu Eudokii Hromowyk — na koszt ks. proboszcza zastępczo przez wicestarostę powiatowego brzeżańskiego Pana Mgr. Władysława Połysa, który w tym celu zgłosi się u ks. proboszcza w Urzędzie parafialnym dnia dzisiejszego, celem wykonania poruczonej mu czynności, t. j. sporządzenia urzędowego wypisu z księgi metrykalnej odnośnie nazwanej Eudokii Hromowyk.

Urosłe z tego powodu wydatki będą ściągnięte od ks. proboszcza w trybie przewidzianym w powołanym na wstępie Rozporządzeniu, dla ekzekucji świadczeń pieniężnych.

Delegowanemu urzędnikowi należy udzielić odpowiednich ksiąg i zapisków i ułatwić czynność, związaną ze sporządzeniem dokumentu.

Niniejsze zarządzenie jako środek egzekucyjny jest natychmiast wykonalne, ponieważ poprzednie zarządzenie moje z dnia 7. XI. b. r. w terminie zakreślonym nie wykonano.

Od niniejszego zarządzenia służy prawo odwołania do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu przez Starostwo powiatowe brzeżańskie w ciągu dni 14 po doręczeniu, jednakowoż tylko z powodów wymienionych w art. 18. cyt. wyżej Rozporządzenia.

Starosta Powiatowy: Woyciechowski m. p.
(Кругла печатка староства).

Історія ця така: Дня 17. ц. м. прийшли до мене війти волости Мала Плавуча — Влодзімерж Гаупт і Томаш Хлоста, секретар її (відомий вже у пресі, бо не розуміє української мови; справа з Іваном Лесевим з Великої Плавучі) та домагалися для староства метрики Евдокії Громовик, уродженої 1910 р. Покликувались на якийсь лист староства за рецепісом, якого **я не дістав.** Колиж я зажадав якогобудь письма зі староства як наглядної підстави до такого виставлення метрики, тоді оба заслонялися „уржендовим“ викрутом. Я заявив їм, щоб дістали відпис письма старости, яке дасть мені підставу виставити метрику. Однак з чемности я поглянув до метрики і під бажаними роками 1907—1910 **не найшов** згаданої Громовик.

Томаш Хлоста, відомий „приятель“ українців, побіг зараз до телефону і доніс до староства, що, мовляв, **парох не хоче видати метрики.** Дня 18. ц. м. в год. 4.15 попол. заїхала фіра з віцестаростою Полисом і його протоколянтом на парохіяльне подвіря в товаристві Гаупта. В солтиса чекали ще два постерунковi і Томаш Хлоста. Віцестароста Полис з початку гостро, опісля на мій категоричний протест у чемний спосіб прохав заглянути до метрикальної книги уроджених Плавучі Великої і на велике здивування усіх підписаний не найшов **навіть у рр. 1903—1915** ніякої Евдокії Громовик. По списанні протоколу, до якого я вніс свій протест проти такої поведінки, відїхали комісарі назад у ночі до Бережан.

Дня 20. ц. м. довідуюся, що невідома мені ближче Євдокія Громовик, яка **невідомо в котрому селі уроджена,** бо у Плавучі Великій **абсолютно ні,** служить від дитинства у Тернополі у польських панів і „хоче“ перейти на латинський обряд. Тернопільське староство звернулося в тій справі до бережанського, а воно в такий нечувано-гострий спосіб до парохіяльного уряду Плавуча Велика.

Запитую в імені парохіяльного уряду Плавуча Велика: 1) Міністерство внутрішніх справ і Міністерство Освіти, чи така поведінка бережанського старости Войцеховського, і то в справі приватної метрики, згідна з усіми приписами державних законів?

2) Чи треба було висилати окремим самоходом у вечір з Бережан до Зборова, а звідти підводою (разом коло 100 км.!) спеціяльного делеґата урядовця у справі метрики приватної особи, яка чейже мала сама подбати собі про

свою метрику?! І на чий це кошт буде, бо я буду боронитися до останку!

3) Чи в справі переходу на латинський обряд має давати свою поміч повітовий староста?

Плавуча Велика, 20. листопада 1936 р.

О. Д-р Володимир Левицький.

Проект мін. Понятовського.

У доповненні статті посла д-ра Ст. Баран у вчорашньому „Ділі“ п. н. „Не тільки нова кольонізація, але й вивласнення українських селян!“ подаємо нижче повний текст проекту мін. Понятовського разом з його мотивацією.

ЗАКОН
про обмеження обороту нерухомостями, що повстали з парцеляції.

Ст. 1.

Нинішній закон відноситься до наділів, що повстали шляхом парцеляції земельних нерухомостей незалежно від цього, чи парцельована нерухомість творила власність Держави, Державного Рільного Банку або інших правних і фізичних осіб.

Ст. 2.

(1) Наділи, що повстали з парцеляції, не можуть бути збувані в цілости або частині, ділені, винарендовані, заставлювані або обтяжувані без дозволу влади.

(2) Власники наділів, що повстали з парцеляції, обовязані до особистого господарювання на цих наділах. Влада може дозволити на доручення господарювання іншій особі.

Ст. 3.

У ліцитації наділів, що повстали з парцеляції, можуть брати участь тільки ці особи, котрі одержали дозвіл влади на набуття нерухомости. Цій владі будуть доручувані оповістки про ліцитації.

Ст. 4.

(1) В актах продажі наділів, що повстали з парцеляції, нотарі з уряду вставляють обмеження, що випливають з нинішнього закону.

Е. Б. ВІНДТ.

ВАЖНЕ ПИТАННЯ.

Містер Плігс подивився на свого гостя понад окуляри.

— Чим можу вам служити?

— Я приходжу на ваше оголошення — відповів Том Беркі, молодець середнього росту, з худощавим обличчям.

— А! Ви читали моє оголошення — спитав містер Плігс. — Чи ви вчитель?

— Я ще студент, але вже рік учив я у школі Берклі, був заступником учителя.

Плігс закурив папіроску:

— Я шукаю інструктора для моїх двох синів. Один має вісім, другий девять років. Мій Джімм і Тері дуже розумні хлопці і мають хоробливу потребу, про все вічно питатись, щоб усе зрозуміти. Для них я потребую добре освіченого вчителя, з гострим діялектичним хистом, щоб міг на кожну відповідь дати їм негайну та ясну відповідь.

Том Беркі кивнув головою:

— Розумію. Всю науку треба вести у формі питань і відповідей.

Плігс розсівся вигідно у кріслі і пустив новий дим із папіроски:

— Отже ви певні того, що надаєтесь на таке становище?

— Можете бути спокійні, пане Плігс.

— А чи ви знаєте теж добре природничі науки? Не забувайте, що мусите вміти відповідати теж на всілякі запити із практичного життя. Мої діти це дуже жваві хлопчиська і ви мусите відповідати їм на все без вагання. Відповіди мусять літати вам з уст як горобці.

— Можете бути спокійні, пане Плігс, я буду виконувати свої обовязки якнайбільше совісно.

Плігс іще раз подивився розсіяно на молодого вчителя.

— Коли ви зможете втриматися на такому становищі, то залишитесь у мене на довгі роки.

Після цього він порозумівся з ним щодо плати і сказав молодому вчителеві коротко:

— Но, до побачення. До завтра, до третьої пополудні.

На другий день в год. 3-ій звявився Том Беркі в домі своїх двох вихованців. Джіммі і Тері чекали на свого вчителя з великим зацікавленням і коли він сів за столом оглядали його дуже дбайливо. Том Беркі виняв із свого портфелю том підручної енциклопедії і поклав його перед собою. Хвилинку мовчали. Накінець учитель перервав цю мовчанку таким реченням:

— В Африці живуть дикі звірята...

І чекав на запит на цю тему. Але хлопці і не думали реагувати на таку сентенцію.

Джіммі спитав перший:

— Чи віддавна живете в нашому місті?

— Від трьох літ — відповів Беркі здивований.

— А чому ви приїхали сюди?— спитав Тері.

— Бо я тут студіюю.

— А чому ви студіюєте? — спитали оба водночас і подивились на нього гостро.

— Бо хочу скласти іспит.

— А чому ви хочете скласти іспит?

— Бо хочу бути вчителем.

— А чому ви хочете бути вчителем? — спитав Джіммі швидше від свого брата.

Том Беркі подумав хвилину і відповів:

— Бо хочу вчити по школах.

А тепер спитав Тері:

— А чому ви хочете вчити по школах?

Беркі збентежився.

— Чому ви хочете вчити по школах? — повторив іще раз Джіммі.

Беркі збирав думки і поволі, відважуючи слово за словом, сказав виразисто:

— Бо хочу заробляти гроші.

— А на що ви хочете заробляти гроші?

Риже обличчя вчителя видовжилось від здивування і він хвилинку дивився мовчки перед себе. Але його вихованці заглядали йому в очі і він мусів швидко відповісти:

— Я хочу заробляти гроші, щоб мати змогу жити.

— А чому ви хочете жити? — спитав Джіммі і з цікавістю чекав відповіді.

Том Беркі починав важко віддихати:

— Бо жити мушу — і зморщив чоло.

— А чому мусите жити? — було найближче питання.

Учитель споглядав на своїх учнів, чи вони випитуються його поважно:

— Бо я... — і загикався — бо я не мертвий.

Джіммі спитав не загикнувшись:

— А чому ви не є мертві?

— Бо я живу — відповів Беркі.

— А нащо ви живете? — спитали оба голосно.

Томові стало холодно. Він кинув сумний погляд на том енциклопедії. Після цього глянув на двері, якби хотів на них щось вичитати.

— Чи ви не маєте на це відповіді? — спитав Тері.

Нараз устав учитель, підійшов до дверей і вийшов з дому.

Він біг по вулицях як божевільний і говорив до себе:

— Ці смаркачі мають рацію. Нащо я властиво живу?!

Перекл. **а. б.**

(2) Обмеження, що випливають з нинішнього закону, відносяться і до первісних набувців, і до їх правних наслідників; брак згадки про ці обмеження в договорі продажі або в гіпотечному виказі не звільняє наділу від цих обмежень. Ця постанова не дотикає нерухомостей, згаданих у ст. 5.

Ст. 5.

(1) Наділи, що повстали з парцеляції переведеної перед входом в життя нинішнього закону, а по дні 1. вересня 1919 р., можуть бути піддані обмеженням, що випливають з нинішнього закону, якщо ці обмеження будуть уявнені у гіпотечному виказі. Уявнення слідує на внесок влади.

(2) У спосіб, означений в уст. (1), можуть бути піддані обмеженням, що випливають з нинішнього закону, рівнож господарства, побільшені шляхом набуття наділів з парцеляції.

Ст. 6.

(1) Договори, заключені проти постанов ст. 2, є неважні.

(2) Наділ, котрим розпоряджено проти постанов ст. 2, може бути підданий примусовому викупові після постанов ст. 22 і 23 закону з дня 28 грудня 1925 р. про виконання земельної реформи (В.З.Р.П. з 1926 р. ч. 1. поз. 1.). Якщо викуп слідує з причини продажі нерухомости, довершеної проти постанов ст. 2, влада може означити винагороду за викуплений наділ або на основі ст. 27, 28 і 29 наведеного закону про виконання земельної реформи, або у висоті продажної ціни, устійненої в договорі. Виплата винагороди слідує після засад і у спосіб, примінюваний при виплаті винагороди за нерухомости примусово викуплювані на цілі земельної реформи.

Ст. 7.

(1) Хто розпоряджає наділом, що повстав з парцеляції, проти обмеження, поміщеного у ст. 2, підпадає карі арешту до 3 місяців і грివні до 3.000 зол. або одній з тих кар. Тій самій карі підпадає, хто набуває або ужиткує наділ проти обмежень ст. 2.

(2) Доходити і карати проступки, означені в уст. (1), є властивою повітова влада загальної адміністрації.

Ст. 8.

До уділювання дозволів, передбачених в ст. 2 і 3, як теж до зложення внесків по думці ст. 5, властивим є староста.

Ст. 9

За уявнення в гіпотечних книгах лучно з правом власности обмежень, що випливають з нинішнього закону, суди і гіпотечні писарі не побирають окремих оплат. Судові гіпотечні оплати і ставки винагороди гіпотечних писарів від вписів, внесених по думці ст. 5, обнижаються на 50%.

Ст. 10.

Рада Міністрів на внесок Міністра Хліборобства і Земельних Реформ може шляхом розпорядків завісити цілковито або частинно дійствування нинішнього закону супроти поодиноких воєвідств і повітів, як теж поодиноких категорій господарств.

Ст. 11.

До нерухомостей, що підлягають обмеженням, які випливають з нинішнього закону, не пристосовується тимчасового розпорядку Ради Мін. з дня 1. вересня 1919. р., нормуючого перенесення власности земельних нерухомостей (В. З. Р. П. ч. 73., поз. 428), як теж розпорядку німецької Союзної Ради з 15. березня 1918. р., про оборот земельними нерухомостями (Зб. Зак. Райху стр. 123) і ст. 54 закону з дня 28. грудня 1925. р. про виконання земельної реформи (В. З. Р. П. з р. 1926. ч. 1., поз 1). Нинішній закон не нарушує однак важности гіпотечних вписів, уявлених перед входом в життя цього закону на основі ст. 54 закону про виконання земельної реформи.

Ст. 12.

Нинішній закон обовязує на цілому просторі Річипосполитої з винятком горішньо-шлеської частини шлеського воєвідства. До розтягнення обовязуючої сили на горішньо-шлеську частину шлеського воєвідства з узглядненням постанов горішньо-шлеської польсько-німецької конвенції, заключеної в Женеві 15. травня 1922. р., а ратифікованої в законі з дня 24. травня 1923. р. (В. З. Р. П. ч. 44, поз. 370), уповажнюється Раду Міністрів на внесок Міністра Хліборобства і Земельних Реформ.

Ст. 13.

Нинішній закон входить в життя з днем оголошення.

УОСНУВАННЯ.

Метою перебудови рільного устрою є по думці ст. 1. закону про виконання земельної реформи (В. З. Р. П. з 1926. р. ч 1, поз: 1) творити господарства, спосібні до видатної продукції.

Звідси теж заходить потреба береження повставших шляхом парцеляції наділів перед надмірним роздробленням і перед нераціональним обтяженням. Є теж вказане, щоб особа, яка старається про приділ грунту з парцеляції особисто на цьому грунті господарювала, бо земля не повинна бути предметом спекуляції. У звязку з цим проект закону передбачує надзір і контролю влади над оборотом наділами, що повстали з парцеляції, обтяженням таких наділів і способом господарювання на них. Подібні законні обмеження істнують дотично військових осад. Дотеперішні постанови ст. 54 закону про виконання земельної реформи, після яких парцеляційні наділи є піддані деяким обмеженням лише остільки, оскільки є обтяжені позичками з державних фондів або Державного Рільного Банку, показалися в практиці недостаточні і вимагають розвинення в окремому законі.

Тому, що повище питання не є однаково актуальне для поодиноких категорій господарств і для поодиноких просторів Держави, проект передбачує уповажнення для Ради Міністрів пристосовувати цей закон у деякому крузі і на деяких теренах в міру потреби (ст. 10). Дотично наділів, утворених перед входом в життя проєктованого закону, треба було дати владі змогу піддати їх обговорюваним обмеженням. (ст. 5).

Проект передбачує теж наслідки і карні санкції на випадок нарушування обговорюваних обмежень. (ст. 6. і 7).

Соціялісти хотять втягнути Бельґію в еспанську війну.

БРЮССЕЛЬ, 25. 11. ПАТ. Підчас дискусії про Еспанію в парляменті соціялісти домагалися, щоб Бельгія залишила політику невтральности. На те міністр закорд. справ Спак відповів, що лиш тим способом можна утримати мир. Зриваючи з політикою неінтервенції Бельгія наразилася би на ізоляцію, поставила би проти себе Англію та Францію. Інтервенція значить спершу посилати зброю, опісля людей. Теперішня політика, хоча й не відповідає почуванням Спака, є необхідна, бо є розумна. Слід взоруватися на уряді Блюма, який саме так поступає. Також мін. Іден не жаліє жертв, щоб оминути поширення конфлікту. Демократичні уряди воліють обережну політику, але, як це буде необхідне, здобудуться і на політику сильної руки. Бельгія є і буде вірна ідеї миру.

ФРАНЦУСЬКІ КОМУНІСТИ ПРОТИ НЕВТРАЛЬНОСТИ.

ПАРИЖ, 25. 11. ПАТ. Комуністична партія оголосила на сторінках „Юманіте" лист до соціялістичних провідників зі закликом предложити на нинішньому засіданні парляментарної комісії закордонних справ резолюцію з домаганням негайно привернути свободу торговлі з червоним еспанським урядом.

В обороні рідної землі.

РАЙОНОВЕ ВІЧЕ У ШМАНЬКІВЧИКАХ БІЛЯ ЧОРТКОВА.

Районове віче в земельних справах відбулося в Шманьківчиках, чортківського повіту, в неділю 22. листопада 1936. р. з рефератом посла д-ра Степана Барана. Не вважаючи на велике болота явилося на вічу багато селян зі сумежних сіл як Шманьківці, Струсівка, Заліссе та інших.

Віче отворив місцевий господар Василь Захарчук і на його предложення предсідником віча вибрано господаря Яніва зі Струсівки, по чім посол **д-р Баран** виголосив довший реферат про польську земельну політику. У своїй промові торкнувся пос. д-р Баран ближче кольонізації українських земель мазурами зі заходу. Тереном кольонізації мазурами був теж у великій мірі й чортківський повіт, бо між іншими й до сусіднього від Шманьківчик села Колиндяни прийшло як кольоністи коло двіста мазурських родин з корінної Польщі. Наші селяни дуже рідко й з великими трудношами могли купити пару моргів безпосередньо у дідича — і то навіть за великі гроші, — а купили дещо землі щойно тоді, коли зачали її парцелювати кольоністи мазури, які зовсім не надаються тут як поселенці. Богато з них стало посміховищем у наших людей, бо вони не навчилися господарювати на тутешній землі й бідують тут, хоч мають чимало землі та ласку й опіку усяких впливових осіб. Богато з кольоністів, що набули землю за пів дармо, сьогодні є дуже ворожо настроєних до двора, а й на сучасний польський уряд дивляться косим оком.

По закінченні реферату посла д-ра Барана зібрані на вічу ухвалили одноголосно протест проти кольонізації українських земель.

ПОВІТОВА НАРАДА У СКАЛАТІ.

Повітова довірочна нарада відбулася 17. ц. м. у Скалаті заходом П. Н. К. у Скалаті. Наради отворив радн. О. Пісецький, вказавши на вагу теперішньої хвилини, коли то на Вел. Україні грозить українському народові фізичне винищення, а тут кольонізація наших прадідівських земель. Обширний реферат виголосив посол В. Болюх. Ухвалено відповідні резолюції із закликом поборювати комунізм та вести боротьбу проти кольонізації відвічних українських земель.

Потреба 30.000 нових учителів.

Промова міністра освіти Свентославського.

ВАРШАВА, 25. 11. ПАТ. Вчора рано почалося засідання державної ради публичної освіти під проводом міністра освіти д-ра В. Свентославського, який виголосив теж промову про найважніші справи з ділянки освіти і виховання. Щоб народне шкільництво могло виконати свої завдання — потрібно коло 30.000 нових учительських етатів. Цього року вдалося збільшити лише на 2.000, зате в чергових роках число учителів збільшуватимуть на 4.000. Враз зі зростом числа учителів необхідно теж збільшити число шкіл.

У ділянці середнього, загально-освітнього і фахового шкільництва необхідно збільшити теж число цих шкіл, бо збільшується число кандидатів. Вже майже закінчено працю у справі сітки і програм загально-освітніх та педагогічних ліцеїв. Міністерство освіти цікавилося теж справою вишукування найздібнішої молоді, щоб уможливити їй дальші студії і вело подібні розшуки між найкращими учителями, щоб їх відповідно використати. У справі науки по високих школах необхідно обсадити всі вільні катедри і запевнити розвиток дослідних наукових інститутів.

З черги директори департаментів міністерства зясували в інформаційних рефератах окремі питання. Після того міністер забрав ще раз голос і насвітлив цілість справ свого ресорту.

Другу частину засідання виповнила дискусія над загально-освітніми і педагогічними ліцеями.

Пополудні йшла дискусія над станом майбутністю фахового шкільництва.

Обурена Німеччина протестує.

Мирову нагороду Нобля признали державному зрадникові.

БЕРЛІН, П.А.Т. Німецьке Бюро проголосило комунікат у звязку з признанням мировоі нагороди Нобля Карлові Осіцкому. Комунікат подає, що Осіцкий був засуджений в 1931 р. на кару вязниці за державну зраду і що прохання про помилування було відкинене. В 1932 р. випустили його на волю. 28. II. 1933 р. обмежилась німецька влада у відношенні щодо Осіцкого тільки до „охоронного арешту“ ....у протилежности до поступування в Совітах, де кожного політичного противника ставляють під стінку“.

Комунікат нім. бюра подає, що Осіцкий є вже від довшого часу на волі.

Признання мировоі нагороди Осіцкому є образою Німеччини — так каже комунікат — і Німеччина поробить з цього відповідні висновки.

Вістка про признання мировоі нагороди Нобля Осіцкому прийшла до Німеччини у пополудневих годинах і викликала величезне обурення і схвилювання у колах націонал-соціялістів. Констернація була спершу така велика, що щойно по кількох годинах появилась відповідь, дуже гостра у формі і в змісті, яка заповідає німецькі репресії. Признання мировоі нагороди Нобля є ще одним звеном у ланцюгу „продуманої і доцільної роботи другого інтернаціоналу, міжнародніх масонських і жидівських кол проти сильних націоналістичних рис німецького нац. соц. руху.“

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Американський предизент Рузвельт дістав титул доктора гоноріс кавза університету в Ріо де Жанейро.

Австрійський дипльомат бар. Ферсбах приїхав з журналістом Віре до Адіс Абеби.

Турецька офіційна агенція заперечила поголоски про девалюацію в Туреччині.

Італійська радіостація в Римі віддала до диспозиції бельгійських рексистів авдицію раз у тиждень.

Португальський міністр закорд. справ Монтейро став амбасадором у Льондоні. Його ресорт обняв тимчасово премієр Салязар.

Французький б. премієр Сарро не приняв становища амбасадора у Вашингтоні. Авас заперечує чутку, немов би його мали іменувати генеральним губернатором Альжиру.

Югославянська влада дуже тепло повитала на кордоні мадярського регента Гортія, що переїздив до Риму.

Французьким міністром внутрішніх справ проголосили урядово віцемін. Марка Дормуа.

Британська 1. середземноморська фльотиля підводних човнів і 3. фльотиля контрторпедовців відплила на еспанські води. Морякам на Мальті стримали відпустки.

Литовська делегація виїздить до Москви, щоб продовжити торговельний договір зі СССР. У подібній справі переведе Литва переговори з Бельгією, Данією та Голяндією.

Швайцарія і Чіле домагаються, щоб у Мадріді утворити невтральну смугу.

Єгипетські студенти каїрського університету застрайкували, обиджені деканом торговельного факультету.

У Німеччині мабуть скасують істнуючу від 3-ох літ заборону приймати нових членів до націонал-соціялістичної партії. II чисельний стан має бн подвоїтися.

Французький уряд займає до бльокади Еспанії таке саме становище, як британський. Він не визнав ні одного з еспанських урядів воюючими сторонами, тому не дозволить, щоб вони затримували і передували франц. кораблі дальше як 3 милі від берега.

Німецьку амбасаду в Мадриді евакуовано вчора вполудне.

Британська палата громад одноголосно ратифікувала договір з Єгиптом.

—o—

ЯПОНСЬКО-СОВІТСЬКИЙ ЗБРОЙНИЙ КОНФЛІКТ.

ГСІНКІНГ, 25. 11. Домеї. **На східному совітсько-манджурському кордоні, 42 км. на північ від Погранічної дійшло до сутички між японським і совітським відділом; оба мали по 40 вояків.** Подробиці невідомі.

Ширіть наш часопис!

У царстві Сталіна.

ЗІЗД СОВІТІВ.

МОСКВА, 29. 25. 11. ПАТ. На Кремлі починається нині в 17. годині VIII. надзвичайний зізд совітів в СССР. Участь візьме 1426-ох делегатів.

ДЕЛЄГАТІВ РЕВІДУЮТЬ...

РИГА, 25. 11. АТЕ. Органи безпеки постійно обсервують делегатів на зізд совітів, а при вході на салю нарад піддають їх особистій ревізії. По вулицях, прибраних прапорами й афішами, кружляють кінні стежі. Зокрема пильно стережуть посольства.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ ЧУЖИНЦІВ ПІЧНЕТЬСЯ НЕБАВОМ.

РИГА, 25. 11. АТЕ. У перших днях грудня ц. р. пічнеться процес проти 40 чужинців, яких недавно арештовано. Єжов зажадав до 3-ох днів інформацій про політичні погляди і звання всіх німецьких громадян на терені СССР. Правдоподібно більшість з них видалять.

В листопаді — місяці українських інвалідів зберіть жертви від знайомих та вишліть на адресу: УКТОДІ, Львів, Потоцького ч. 48.

Вкінці евакуують цивільне населення Мадриду.

МАДРИД, 25. 11. Авас. Мадрид уважають тепер за укріплене місце, тому влада хоче якнайскоріше усунути з нього всіх, що не беруть безпосередньої участи в обороні. В порозумінні з комітетом оборони Мадриду всі протифашистівські організації інтензивно евакуують з Мадриду — жінок, дітей і старців.

(г)Як відомо, дотепер червоний уряд бажав, щоб все населення Мадриду разом зі жінками, взяло участь в обороні міста, змагаючися за кожний поріг. Тому не лишень не евакували цивільного населеня з терену боїв, але навіть не дозволили йому схоронитися до невтральної смуги, яку визначило нац. командування. Тепер комітет оборони Мадриду закинув ту жорстоку тактику, що засуджувала тисячі невинного населення на смерть від нац. бомб. Можна присускати, що червоний уряд уступив під натиском британського, який від довшого часу інтервеніює в Бургосі і у Валенсії, щоб злагіднити звірства громадянської війни та охоронити життя цивільного населення, вязнів, заручників та бранців.

НЕВДАЧІ ЧЕРВОНИХ.

ТАЛЯВЕРА ДЕ ЛЯ РЕІНЕ, 25. 11. Авас. Нац. війська приготовляються до більших операцій, тому вчора не атакували Мадриду. Затє червоні витрачували сили на наступи. Біля мосту Толеда і Караванчель Байо нац. війська відбили наступ на багнети червоної міліції, що втратила 45-ох убитих, багато ранених і бранців. Відділи з Ескуріялю посунулися дещо під Брунет, займаючи маловажні становища. Після 2-годинної битви нац. війська відбили ворога під Пінто.

АМЕРИКАНЦІ НЕ МОЖУТЬ ВИХАТИ З МАДРИДУ.

ВАШИНГТОН, 25. 11. ПАТ. Американський шарже д'афер повідомив державний департамент, що 170 громадян Злучених Держав, які хотілиб опустити Мадрид, не можуть виїхати з огляду на недостачу транспортових засобів.

ПРАЦЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

МАДРИД, 25. 11. ПАТ. Делегація міжнародного Червоного Хреста дала до диспозиції мадридського уряду амбулянси, лікарське знаряддя і три полеві шпиталі. Делегати Червоного Хреста відвідують вязниці та дають інформації про людей, що находяться по той бік фронту. Зі земель, підчинених червоним, вони дістали 14.000 запитів, з другої сторони 2.000

Таємничий транспорт зброї переловлено у Франції.

ПАРИЖ, 25. 11. ПАТ. Вчора вечором поліція й жандармерія затримала недалеко Марселю 9 вантажних самоходів з муніцією. Арештовано 11 осіб, головно з Марсеєю.

ПАРИЖ, 25. 11. ПАТ. Переловлений транспорт складається з 200 тон вибухових матеріялів, набоїв і бомб. Все те було навантажене на 6-ох самоходах.

Румунський міністр закордонних справ у Польщі.

ВАРШАВА, 25. 11. ПАТ. Румунський міністр законд. справ приїхав до Варшави з офіційною візитою. Він переведе політичні розмови з польськими державними чинниками і буде на авдієнції у президента Мосціцького, марш. Сьміглого-Ридза і мін. Бека.

В навечеря його приїзду новий румунський посол зложив на руки президента свої повновласті. Підчас тієї урочистости мін. Бек виголосив ентузіястичну промову на тему щирої румунсько-польської приязні.

Терор польської ендецької молоді.

Бльокада варшавського університету тревала в понеділок і вівторок дальше. Число окупантів змаліло до 350 осіб, між ними 100 жінок. Делєгація демонстрантів передала ректорові меморіял, домагаючись окремих місць для студентів жидів, знесення іспитових оплат і припинення дисциплінарки проти учасників останніх подій.

При вул. Варецькій, де міститься редакція „Роботніка“, відбулося у вівторок віче соціялістичної молоді, яка заявилася проти бльокади і середньовічних метод погромової боротьби. Після віча учасники пішли під університет і заатакували окупантів. Виязалася гостра бійка, в якій кільканадцять осіб побито до крови. Коли поліція розігнала демонстрантів, бучі перенеслися на вулиці міста, де ендецька молодь атакувала жидів і товкла шиби в жидівських склепах.

Тимчасом у звязку з бльокадою університету та протижидівських заворушень ректори всіх вищих шкіл у Варшаві припинили, як відомо, виклади аж до відкликання, тим більше, що також на політехніці та в інших школах ендецька молодь плянувала бльокаду.

—o—

Комунізм і фашизм в одному глечику.

НЮ ЙОРК, 25. 11. ПАТ. Конгрес американської федерації праці ухвалив таку резолюцію: „Комунізм, фашизм і національ-соціялізм становлять загрозу для свободи людства і для миру. Взиваємо всі робітничі організації Злучених Держав, щоб усіми засобами поборювали ті доктрини".

СТРАЙК У ФРАНЦУСЬКИХ ПРИСТАНЯХ ПОШИРЮЄТЬСЯ.

ПАРИЖ, 25. 11. ПАТ. Залога 3-ох пароплавів трансатлянтійської лінії застрайкувала в пристані Руену. Є це вислів солідарности зі залогою 4. корабля, яку звільнено з праці.

—o—

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ НЕ ПРИЙМАЮТЬ КОМУНІСТІВ ДО ЗАЛІЗНИЧОЇ СЛУЖБИ.

МОР. ОСТРАВА, 25. 11. ПАТ. У відповідь на інтерпеляцію комуністичних послів у справі приймання комуністів до чехословацьких залізниць, мін. комунікації заявив, що з огляду на значіння залізниць для оборони держави, залізнича влада не може приймати до залізничої служби комуністів.

Чеська національна преса привітала задоволено заяву міністра залізниць і домагається, щоб усунути комуністичні чинники з копалень, гут і фабрик та всіх державних заведень у Чехословаччині.

ПІДПИСАЛИ ЯПОНСЬКО-НІМЕЦЬКУ УМОВУ.

БЕРЛІН, 25. 11. ПАТ. Німецьке Інформ. Бюро повідомляє, що **японський амбасадор у Берліні віцеграф Мушакої на доручення японського цісаря і амб. Рібентроп підписали 25. п. м. умову про поборювання комуністичного інтернаціоналу.**

НОВИНКИ.

— **Вечір малознаної фортепіянної старовини в виконанні д-ра Бориса Кудрика** і з його ж прелекцією відбудеться в неділю 29. ц. м. в малій салі Муз. Тов. імени Лисенка в год. 19 (7) вечором. У програму ввійдуть твори Клементія, Вебера (Варіяції на українську тему), Шуберта й Мендельсона. Вступ за програмкою. 3111

— Сьогодні в четвер 26. листопада ц. р. **Продовжена година** в інст. танків „Хоровід" (вул. Рутовського 22, Нар. Дім). Початок в год. 6-тій веч. Муз. провід Ябцьо. 3123

— **Повідомляємо**, що в суботу дня 28. XI. 1936. в год. 18-ій відбудеться в салі Клюбу Українських Емігрантів, пл. Бернардинська 2., І. пов., відчит Дмитра Штикала п. н. „Боюся Данайців" (Ідеольоґічно-фільософічні проблеми нашої сучасности). Вступ за запрошеннями, які можна буде дістати при вході на салю. — Комітет. 3121

— **Продовження Загальних Зборів** Муз. Т-ва ім. М. Лисенка відбудеться дня 20. грудня 1936 (неділя) в год. 5. попол. в малій салі Т-ва (вул. Шашкевича ч. 5./III.) з таким порядком: 1. Відкриття Зборів, 2. Зміна статутів. — За Виділ: Й. Дрималик, голова. І. Гриневецький, секретар.

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів в пятницю дня 27. ц. м. о год. 7. вечором. На сходинах дискусійний вечір на тему: Санітарна організація в 1918 році із звідомленням Д-ра Ростислава Біласа.

— **Академічні Вечорі у Львові і в Рогатині.** В суботу 28. ц. м. в год. 18. відбудеться в Рогатині виклад на тему: „Шевченко і релігія". Прелеґент: д-р М. Гнатишак зі Львова. — В неділю 29. ц. м. в год. 18. відбудеться в салі „Української Бесіди" у Львові (Рутовського 22) виклад на тему: „Плятон про безсмертність душі". Прелеґент: радн. д-р І. Копач

— **Нові академічні школи.** Рада міністрів приняла проект новелі до закону про академічні школи. На основі цього проекту вищу школу заграничної торговлі у Львові, вищу торговельну студію в Кракові і вищу торговельну школу в Познані зачислено до академічних шкіл.

— **Податок від псів у Львові.** На останньому засіданні львівського маґістрату ухвалено податок від псів у Львові на 1936 р. в такій висоті: від першого кімнатного пса на терені м. Львова 20 зол., від другого 30 зол., від кожного слідуючого по 40 зол. Від ланцюгового пса 10 зол. На просторі прилучених громад від кімнатного пса 10 зол., зате від другого і слідуючого ланцюгового пса 5 зол.

— **Оборонці Львова за поширення польського стану посідання.** В салі міської ради у Львові відбулося річне зібрання „капітули хреста оборони Львова". Із звіту з діяльности за останній рік довідуємося, що учасникам оборони Львова в часі від 1. до 22. листопада 1918 р. капітула надала 6.009 хрестів старого типу. Хрести оборони Львова з мечами, що прислугують тільки оборонцям, які боролися зі зброєю в руці, одержало досі в заміну за хрести старого типу 2.046 осіб. Цікаве, що на зібранні виголошено теж реферат на тему поширення польського стану посідання у Сх. Галичині. Цей реферат капітула рішила переслати союзові оборонців Львова до розгляду і реалізації висловлених там постулятів.

— **Фальшівники долярів.** Перед судом присяжних у Перемишлі ведеться процес проти трьох фальшівників долярів, а саме Мехля Бека, Лейби Ляйбаха і Михайла Ґоржка. В половині грудня м. р. слідчий виділ державної поліції в Перемишлі одержав довірочне повідомлення про шайку, що займається фабрикацією долярів. Стверджено, що обвинувачений Ляйбах позичив жарівку в силі 500 кільоватів і фотографічний апарат, які дав Мих. Ґоржкові. Дня 20. грудня поліція перевела ревізію рівночасно у цілої тойки. В мешканні Ґоржка знайшли кореспонденцію з фірмами в Ляйпціґу щодо достави хемікалів. Крім того знайшли спеціяльний папір до друку банкнотів. У Ляйбаха знайшли закопані в землі цинкографічні кліші долярового банкноту. Обвинувачені бороняться ріжно. Ляйбах признався до вини, а Бек і Ґоржко кажуть, що фабрикували доляри, щоби в ошуканчий спосіб вимантити гроші від Ляйбаха, який фінансував підприємство.

— **Грошеві зловживання в суді.** Судовий урядовець в Буківську сяніцького повіту Ян Ковалік довший час присвоював собі судові гроші і депозити. Коли його перенесли до суду в Радехові, при докладній контролі книг виявилися зловживання. Недавно Ковалік станув перед сяніцьким судом, що засудив його на 2 роки вязниці, 10 літ позбавлення прав, 150 зол. гривни і заплату судових коштів.

— **Конекрад.** В Сяноці засуджено на 2 і пів року вязниці Юрка Куривчака з Небешан, що украв кільканацять коней на шкоду селян у ріжних місцевостях.

— **Загострили кари підсудним за пшитицькі події.** В середу 24. ц. м. закінчилася розправа за події у м. Пшитику пов. Радом, де дійшло з весною ц. р. до кривавих протижидівських заворушень. Апеляційний суд підвищив кари більшости засудженим окружним судом у Радомю.

— **Анальфабетизм у корінній Польщі.** На основі обчислень головного статистичного уряду місто Радом мало в дні останньої конскрипції 77.902 мешканців, не числячи війська. Польської розговірної мови вживало 52.767 осіб, жидівської 24.841. Не вміло читати ні писати 11.850 осіб, одначе ця цифра прийме більші розміри, коли додати до неї піванальфабетів (що вміють тільки читати). Ще гірше стоїть справа в повіті, де анальфабети творять 44.3 проц. загалу мешканців.

— **Траґедія абсольвента гімназії.** Під козеницьким мостом у Радомі кинувся під потяг молодий чоловік, якого колеса пошматували на кусні. Показалося, що згинув Ян Копчинський, абсольвент гімназії з Радомя. Причиною самогубства була недостача праці і матеріяльних засобів на університетські студії.

— **Фальшивий інжинір.** Директором міської різні у Ґдині став шляхом конкурсу інж. Ґуриняк. Він предложив документи, які рішили, що його покликано на це відповідальне становище. Тепер показалося, що всі свідоцтва й опис життя були сфальшовані. М. ін. він сфальшував диплом інжиніра, який осягнув нібито за границею. Ґуриняка арештовано.

— **Моральний поличник.** Румунська преса повідомляє про інцидент, який стався недавно на принятті у міністра закордонних справ у Букарешті. Совітський посол Островський приступив до німецького посла Фабріціюса і хотячи з ним привитатися, простягнув до нього руку. Одначе Фабріціюс відмовився подати йому руку, причому сказав: „Вбивникові моїх братів руки не подаю". Інцидент викликав велику сензацію.

— **Вовки в Румунії.** В ріжних сторонах Румунії появилися стада вовків і роблять селянам великі школи. Були випадки, коли серни разом з іншою лісною звіриною, втікаючи перед вовками, шукали захисту в людських оселях.

— **Найстарший син Ґандія,** Гіралял, що в травні ц. р. перейшов на магометанізм і приняв імя Абуула, вернувся тепер назад до будизму. Гіралял заявив прилюдно, що зробив це на горяче бажання своєї матері, яка була тої думки, що її син зрадив гіндуську справу, приймаючи іслям.

— **Ріжні вістки.** На лінії Шікаґо—Мільвокі зударилися два потяги, причому згинуло 17 осіб, а 75 є ранених. — В нюйорському порті арештовано Йосифину Вайнберґ, що приїхала з Европи і хотіла ввести потайки до Зл. Держав бриляитн вартости 150.000 долярів. Бриляити засеквестровано.

З концертової салі.

2-ИЙ КОНЦЕРТ ФІЛЬГАРМОНІЇ.

Навіть і цей концерт, яким диригував давно тут небачений **Бронислав Вольфсталь** і в якому солістом був любимець тутешньої „нац. меншости" **Бронислав Гімпель,** не стягнув стільки публики, скільки можна було сподіватись. І що тут ще говорити про „відому музикальність", „традиційну культуру" і т. п. львівської публики? Це все — комунали давньої минувшини... Теперішня львівська публика не цікавиться ні концертами, ні музикою — хіба у формі нового фільмового „шлягера"...

Програма вчорашнього концерту могла бути цікавіша. „Ероїка" й Увертура до „Тангайзера" — твори, перед якими кожний з нас схиляє чоло. Але чули ми їх скрізь стільки разів і в такому непорочному виконанні, що інколи мусимо бути присутні на боротьбі вальторніста з високим г-ас у „тріо" третьої частини „Ероїки", або деревляної групи з їх шіснацятками (у другій темі Вагнерівської увертури), і коли в цій боротьбі у нас, на жаль, не все виходять пп. орхестранти, — тоді мимоволі зідхаємо за чимсь новим, за іншими, або бодай рідко виконуваними творами у програмах! Але й цікавішими від Ружицького „Станьчика" (дарма, що переглядаючи теперішню „продукцію" Ружицького, вальси „Катон" і неймовірно слабі та невдалі танга, не можна вийти з дива, що їх автор — той самий, що дав польській музиці кілька прецікавих д. вартісних творів, як „Ангелі", „Короля Кофетуа", „Ерос і Психе" та ін.!).

Найцікавішою точкою програми був чудовий концерт Брамса чудово відданий Гімплем. Перші такти концерту, безпосередньо після „Ероїки" — якнайяркіше наводять на очі духовий звязок Брамса з Бетовеном. Та зразу потім — у головній темі, а ще більше у другій частині — яка віддаль, яка ріжниця. На думку насувається немов би якийсь міст, якого одним філяром є Бетовен, другим — понад Вебера, Шумана, Ваґнера — 20-те століття...

Бронислав Вольфсталь вів увесь концерт певно, енерґійно, чітко. Мені особисто найбільше подобався „Римський карнавал" Берліоза і Брамс. У першому були знаменито опрацьовані і зрівноважені місця; в другому — поза надто галасливим фіналом — зразкове співконцертування з солістом. У Бетовені „Алеґро віваче" 3-ої частини було радше моцартівським алеґро; зрештою — що може зробити і найліпша воля і найбільший талант і знання, коли вони наткнуться на такі перешкоди „матерії", як — високі ноти у вальтороні?!

ар.

Дивогляди.

КЛЮБ ПОВІЛЬНИХ.

В Парижі заснували клюб повільних. Поспіх у темпі праць і розваг у великім місті набирає вбивчих прикмет. Скора витрата сил і передчасна старість — це наслідки нинішніх життєвих умовин — такі думки містяться у статуті згаданого клюбу. Головну ролю у житті клюбу грає їдження, яке відбувається незвичайно повільно. На стінах клюбу висять вивіски: „Поволі їсти“, „Поволі говорити“ і „Поволі ходити“. Коли котрийнебудь із членів клюбу говорить, здається, що він важить кожне словечко як золото. Правильник обовязує не тільки всіх членів, але і прислугу клюбу. Коли хтось задзвонить на сторожа чи льокая, не сміє хвилюватися, а мусить довго ждати, заки він прийде. Членові не вільно забувати, що кожний крок і рух руки займає зовсім непотрібно вільний час.

—o—

Всячина.

КАРІЄРА ДИКТАТОРА МОДИ.

Відомий колись диктатор париської моди Пуаре „зійшов на пси“. Два роки діставав він безробітну допомогу, вкінці відложивши трохи грошей, виїхав до Америки шукати щастя і пропагувати париську моду. З його поїздки нічого мабуть не вийшло, бо небавком Пуаре знов опинився в Парижі. Його інтереси ще більше погіршились, так, що його викинули з величавого мешкання при Сен Оноре, а меблі продали на ліцитації.

Недавно Пуаре дістав нову посаду. Одна з його давніх манекінів відкрила бар і приняла Пуаре на бармана. Пуаре дуже радо погодився на її пропозицію і колишній король моди наливає чарки в новім льокалі. Імя Пуаре ще настільки славне, що париська публика дуже радо почала відвідувати новий бар.

—o—

☦ Посмертні згадки.

Петро Войновський, емер. директор народніх шкіл на Буковині, один з останніх народніх працівників перед війною, який у всіх селах, де учителював, здобув великі заслуги для народу, колишній співробітник Ом. Поповича, Никоровича та інших, помер 15. ц. м. в Чернівцях у 82. р. життя. Покійний був членом основателем черновецького Народнього Дому й інших українських товариств. В. Й. П!

Дописи.

САМБІР.

Повітова анкета Філії „Союзу Українок“. Виділ філії Союзу Українок у Самборі скликав на день 12. XI. н. р. повітову анкету предстаівниць кружків С. У. Самбірщини, щоб подати їм плян праці на зиму. Наради відкрила і проводила на них голова Філії п-і Стефановичева, організаційний реферат виголосила п. Гілевичева, діловодство пояснила п. Д. Менцінська. В рефератах і дискусії обговорено точно завдання виділових у кружках. Порушено також справу „Андріївських вечорів“ по селах та улаштування вечорів в читальнях преси і книжок. На домагання кружків у Блажові і Ваничах відбудуться там курси куховарства і трикотарства під проводом абсольвентки господинського курсу при „Сільському Господарі“ у Львові п. Дарії Менцінської. Тому, що в останньому часі появився на селах радикальний „Жіночий Голос“, рішено його бойкотувати як орган партійно-соціялістичний. Виділ філії має в плині улаштувати такі анкети що місяця.

Дискусійні вечорі в „Союзі Українок“. Почавши від 1. XI. „Союз Українок“ уладжує для членів і гостей у Самборі дискусійні вечорі. Цього роду товариські сходини є в Самборі новиною. Дискусії відбуваються на актуальні теми по попереднім висловленні думок на якусь тему запрошеного референта. Темою дотеперішніх дискусій були: 1) Українська пісня і модерні танки (танго, фокстрот), 2) Духові вартости українського народу, 3) Спорт. Реферували: д-р Княжинський і д-р Ковин. Дискусія буває звичайно дуже жива і часами протягається від 6. до 10. год. Ці вечорі можуть багато причинитись до оздоровлення громадянського життя в Самборі, через вигладження в товариських дискусіях розбіжностей, які є між поодинокими активними громадянами чи товариствами, бо побіч заторкнених референтом тем ведеться дискусія й над актуальними, чисто льокальними справами та недомаганнями громадянського життя в Самборі. Тому почин „Союзу Українок“ дуже добрий.

Праця в Т-ві „Сокіл“ у Самборі. Рух. Т-во „Сокіл“ перенесло вже свою працю з площі до нової гарної домівки при вул. Замойського в домі кооп. „Український Вселюдний Учитель“. Цього місяця уладжено для членів курс національних танків під проводом балетм. Козака, а 6. грудня ц. р. відбудеться попис курсантів на сцені. В програму входитимуть також деякі руханкові точки і дитячі танки.

КАМІНКА СТРУМ.

Повітова освітня нарада. Дня 16. ц. м. відбулася в Камінці Струмиловій велика повітова освітня нарада, в якій взяли участь майже всі читальні. На нараді обговорено цілу низку важних справ, а саме: 1) скріплення освітньої праці по читальнях в зимових місяцях, 2) розбудову чит. бібліотек, 3) свято „Просвіти“ і збірку „Дару Просвіті“, 4) організацію „Молодої Просвіти“; 5) курси для вишколу провідників читалень і „Молодої Просвіти“. Над тими справами розвинулась дискусія, яка змістом була дуже рівчева й жива. Приявні заявили, що вони розуміють освітньо-виховні змагання і ними дорожать. Наприкінці приявні торкнулися здисциплінованости рядів просвітньої організації, себто філій, читалень та фізичних членів. Передусім виплятнували розкладову роботу ворожих „Просвіті“ чинників. Обурення своє виявили у низці ухвалених одноголосно резолюцій такого змісту: 1) Представники читалень „Просвіти“ Камінеччини та фізичні члени, зібрані на нараді 16. листопада ц. р., осуджують напасливі статті „Громадського Голосу“ проти Головного Виділу Т-ва „Просвіта“, зокрема проти голови Товариства, які неправдою, крутійством і демагогією намагаються підважити авторитет і матеріяльне положення дорогої всім нам національної установи; 2) Правно вибраному Гол. Виділові і його голові пересилають заяву повного довіря, пошани і безоглядного послуху; 3) Звертаються до Гол. Виділу з проханням і домаганням, щоб він послідовно й безоглядно поступив з тими читальнями, що ломлять статут і дисципліну, а слухаючи радикальних та комуністичних підшептів і приказів „Громадського Голосу“, ображують усю просвітню організацію; 4) Домагаються усунути з числа членів Товариства всіх тих, що діють на його шкоду; 5) Відкликаються із закликом до всіх читалень у краю, всіх просвітян та всіх чесних, ідейних громадян, щоб вони злочинній роботі радикального „Громадського Голосу“ протиставились якнайрішучіше; 6) Радикальним клеветникам і крутіям відповідаймо гідним чином, а саме скріпленою, здоровою творчою працею на місцях, поголовним членством і вдесятеро збільшеним „Даром Просвіті“. Даймо Головному Виділові моральну і матеріяльну підпримку в його важкій та відповідальній перед сучасним і грядучим поколінням освітньо-виховній праці; 7) Візьмімо до діла, бо добро і здоровля нації — це нам найвищий закон!

СТАНИСЛАВІВ.

Заг. Збори „Базару“. Мин. суботи відбулися в салях „Української Бесіди“ надзв. заг. збори кооперативи „Українська Книгарня й Народній Базар“. Збори скликано на основі новозатвердженого статуту. Тут треба згадати про дві дати, які мають свою „вимову“: статут затверджено ще 28. IV. ц. р., а доручено „вже“ 2. X. ц. р. Подивугідна „скорість“! Звіт дирекції здавав дир. Макогон, виказуючи у білянсі коло 400 зол. недобору. Назагал звіт дир. Макогона був оптимістичний: у кооперативі йде до ліпшого, поправа слідна. Після того вибрано нову Надз. Раду у складі: д-р Бик, інж. Дутка, дир. Вісневський, дир. Мартинець, проф. Бойцун, проф. Повх, учит. Ткачук та інж. Семенчук. Збори відкрив і ними проводив уступаючий голова д-р Грушкевич. Присутніх було коло 30 членів, зн. менш-більш одна десята всіх членів кооперативи. А деж була решта?

Санація Місної Каси Ощадности. Мин. тижня відбулася пресова конференція, на якій през. Стронський і присутній уряд. комісар проф. Мяновський враз із дирекцією в особах дир. Рожка і прок. Петранського подали декілька важних інформацій про стан М. К. О. По представленні перипетій, з якими Каса мусіла боротись, упевнив проф. Мяновський, що ситуація значно поліпшилась і йде до щораз кращого. Теперішній управі М. К. О. вдалось дістати в міністерстві скарбу позичку в сумі 2.500.000 зол., яка дозволяє урухомити знову: 1) нормальне виплачування вкладок і 2) призначання позичок. Щодо виплачування вкладок, то začалось воно вже 16. ц. м., при чому деякі вкладчики відкликали свої виповідження. Позички зачне Каса давати вже в найближчих днях: за неї могтимуть старатись поквапно купці й ремісники (до кількасот золотих). Гадаємо, що з позичок зможе скористати й українське громадянство, бо й воно в М. К. О. має поважні вклади. **Б. Л.**

Спорт.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Краків — Берлін. Змагання двох міст у копаним мячі відбудуться 29. ц. м. в Берліні. Краків висилає репрезентаційну дружину, що складається з 5 грачів Краковії, 5 Гарбарні й 1 з Тарнова.

Польські копуни мистція ліги „Руху“ Вадас і Урбан утікли до Німеччини шукати щастя. Відтп присилали до „Руху“ листи з проханням дати їм клюбове звільнення. Адреси втікачі не подали, тільки просили відписувати на посте рестанте.

Швеція — Данія 4:1. У ситківкових змаганнях, які були підготовою до розгривок за чашу шведського короля, Швеція перемогла Данію 4:1.

Франція — Голяндія 3:1. Ситківкові змагання за чашу шведського короля відбулися у критій галі в Амстердамі. Франція стрінеться з переможцем змагань Німеччина — Данія.

Мистецтва Італії. В Італії відбулися такі футбольові змагання: Ювентус — Рома 5:1, Дженова — Фльорентіна 1:1; Барі — Мілано 2:0; Больонія — Наполі 1:0; Лаціо — Сампірдарена 1:0; Трієстіна — Новара 1:0; Алесандрія — Люччесе 2:1; Амброзіяна — Торіно 1:0.

Югославянська ліга: Славія Осієк — Г.А.С.К. 2:2; Славія Сараєво — Любляна 3:1; Београдський С. К. — Б.А.С.К. 4:0; Югославія — Конкордія 7:0.

Північна Голляндія — Півн. Німеччина 4:2. Змагання копаного мяча, що відбулися в Лейвердені.

В англійській лізі веде в мистецькій табелі Сандерленд, який переміг дотеперішнього лідера ліги Портсмавт 4:0.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА. З 383 ілюстраціями в тексті і 4 малюнками. Написали: І. і ІІ. частину — **д-р Іван Крипякевич**; ІІІ. частину — **д-р Богдан Гнатевич** при співпраці: Зенона Стефанова, Осипа Думіна та Святослава Шрамченка. Видання Івана Тиктора. Львів 1936, стор. 528, 8°.

У 10-ЛІТТЯ БЛАЖЕННОЇ СМЕРТИ ПРЕОСВЯЩЕННОГО КИР ЙОСИФА БОЦЯНА. Накладом мон. Лаврентія Л. І. С. братів Йосафатів.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. — Львів, 15. листопада 1936. Р. V. Ч. 22. Зміст: Довершім велике діло! Виплатити внутрішню позичку Рідній Школі — це справа чести української нації. — Х-а: Листопадові дні у Львові (фейлетон). — М.: Рідна Школа перед 350 роками. — Поборюйте неграмотність! (відозва Гол. Управи Р. Ш.). — Шкільний плебісцит за українською мовою навчання. — Д. Вахнянин: Як писати протоколи зі Зборів Кружків Р. Ш. — Нова Ремісничя Бурса у Львові. — М-р В. Калинович: Організація доросту при Кружках Р. Ш. — Д-р В. Метельський: Що робити? — Марійка Садівничка: Дит. садок Р. Ш. в Дублянах. — Видання праць Першого Українського Педагогічного Зїзду. — Наукові викладн у Львові. — Математична термінольогія. — Бібліографія. — Загальний Зїзд Р. Ш. — Некрольоги. — З життя Рідної Школи. — Ріжні вісти.

ВОГНІ, ідеольогічний журнал нового покоління. — Львів, листопад 1936. Р. VII. Ч. 2. Зміст: *** Ви є сіль землі. — Яро Гладкий: Пласт. — Шерш. — Вогні над Синім Каменем. — Варяг: Світова війна грозить. — Трикутник: Рівностою. — Репортер: На міжнародньому грищі.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Листопад-грудень 1936. Р. III. Ч. 24-25.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Ужгород, листопад 1936. Р. VII. Ч. 9.

НОТИ.

Українські народні пісні. Сольоспіви з фортепіяном: **З. Лисько: НЕ СТІЙ ВЕРБО.** СУПРОМ. Ор. 4, ч. 2. Львів 1936.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
Lemberg-ЛЕВАНДІВКА:
26. XI. Дівча з Маслосоюзу.
27. XI. Отаман Пісня.
28. XI. Лев з Абісинії
29. XI. Вій.

Великий Театр:

Четвер, 26 XI. год. 7.30 веч. „Пігмаліон".
Пятниця, 27. листопада в год. 8. веч. Виступ індійської танечниці Ніоти Іпіока.

Кіна.

АПОЛЬО: „Каїн і Мабель" муз. ком.
АТЛЯНТИК: „Вірна ріка".
ВАНДА: „Кабінет воскових фігур" і „Казієнте, місто кохання".
ҐРАЖИНА: „Пан Твардовський".
КАСИНО: „Останній поганин" і пластична фільма.
КОПЕРНИК: „Під двома прапорами".
МАРУСЕНЬКА: „Під двома прапорами".
МЕТРО: „Вероніка" з Фр. Галь. „Казієнте, місто кохання" з Дольорес дель Ріо
МІРАЖ: „Епізод", „Вальс кохання".
МУЗА: „Роз-Марі".
ПАКС: „Шопен, співець волі".
ПАЛЯС: „Жайворонок" (на осн. Легара) з Мартою Еґерт.
ПАН: „Чу-Чін-Чав" („Алі-Баба і 40 розбійників") з Анною Мей Вонг і Фріцом Кортнером.
РАЙ: „Мавур" із Полею Неґрі.
СВІТ: „Володарка Лібану".
СТИЛЕВЕ: „Малі герої" та ревія „Рожевий вальс".
ТОН: „Геройська бригада".
УТІХА: „Нові Тарзанові пригоди" та ревія.
ХИМЕРА: „Голос серця".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Швеція".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 26. листопада 1936.

Відень (506.8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.25 Пісні й арії, 18.10 Солісти, 21.30 „Оповідання про кохання та смерть трубача Хр. Рільке" поема Райнера Рільке з музикою Пасторія, 22.30 Варіяції та фуґа на тему Баха, М. Реґера, **Братислава** (298.8) 19.25 Словацькі пісні, 20.50 Славні італ. арії, **Прага** (470.2) 17.45 Музика для дітей, 22.30 Скрипка. **Париж** (1648) 18.00 Театр Уявн, 21.00 Спів, скрипка, 22.45 Симф. концерт, **Білгород** (437.3) 1.00 Сп. ресітель, 20.40 Нар. пісні, 21.10, 22.20 Концерт. **Берлін** (356.7) 8.20 Музика, 17.00 Сучасна музика, 19.00 Соната на скр. і форт. г-моль Реґера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.30 Корнеліюсові пісні, Марг. Родь сопран. 21.00 Вечір гарної музики, **Мінхен** (405,4) 10.00 Нар. пісні, 11.00 Музика для села, 16.30 Соната на скр. і форт. а-моль Пінетія, 17.00 Льотаринські нар. мельодії, 18.45 Форт. ресітель, **Будапешт** (549,5) 12.05 Сальон. музика, 13.30 Циг. музика, 13.30 Скрипка, 22.20 Хор, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 12.40 Орх. концерт, 17.15 Вок. концерт, 19.45 Легка музика, 22.00 Двофорт. муз., **Рим** (420.8) 17.15 Камер. музика, 20.40 Орх. концерт, 22.10 Концерт хору базиліки

Пятниця, 27. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Концерт для молоді, 17.25 Квінтет оп. 8. Е. Штайна, форт., секстет, 19.30 Концерт військ. орх., 20.30 Симф. концерт, 22.40 Оп. мельодії Беналького, сол. і орх., **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. музика, 17.10 Квартет Кареля, 19.30 „Два шпертюхи" ком. оп. Двожака, 20.55 „При колодязі" оп. Блюдека, **Париж** (1648) 14.15 Сп. ресітель, 16.00 Вок. концерт, 17.00 Камер. музика, 18.30, 21.00 Концерт, **Білгород** (437,3) 17.20 Скрипка, 17.50 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 14.15 Легка музика, 18.00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 18.00 Музика, 15.15 Дитячі пісні, 17.50 Композиторський концерт Вальт. Німана, 21.10 „Георг дер Герехте" ком. Германа, **Мінхен** (405,4) 16.50 Концерт солістів, 18.00 Популярна музика, 19.00 Концерт солістів, 20.10 Концерт, **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів. ресітель, 17.00 Форт. ресітель, 19.00 Опера, 22.30 Циг. музика, 17.15 Танк. музика, 20.40 „Ля Рондіне" оп. Пуччінія, **Рим** (420,8) 16.00 Концерт із акад. св. Сесилії, 20.40 Орх. концерт, 22.10 Орг. ресітель.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 26. листопада 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днні, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Поранок для молоді всел. шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Славні вальси з гр. пл., 12.40 Огляд хліборобських видань, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 16.00 Нар. танок, гр. пл., 16.20 Хвилина питань, авд. для старших дітей, 16.35 Казанова в музиці, гр. пл., 17.00 Університет у кожному місті, 17.15 Концерт орх., 17.50 Про книжку Меч. Смолярського: „Давня Польща в описах мандрівників", 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Із акторового життя, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Довкола кохання" оперетка Оск. Штравса, 20.30 Із мандрівок по провінції: Каліш, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Юл. Зарембський: форт., скрипка, альтівка, віольончеля, 22.00 Концерт орх., два фортепіяни, 22.30 Танкова музика з гр. пл.

Пятниця, 27. листопада 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днні, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для старших дітей: „Крутись, крутись, веретено", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Орхестра, 12.40 „Авдиційки на селі", 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Молодь перед мікрофоном: Хор, конферансієрка, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Трохи екзотизму, гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Концерт орх., 17.00 Фейл.: Із мандрівки по Еспанії, 17.15 Пісні у вик. Мавр. Яновського в супр. форт., 17.30 Форт. твори Фел. Мендельзона-Бартольді, 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.16 Спортові вістки, 18.20 Враження з Туреччини, 18.30 Тенор і його пісні, гр. пл., 18.40 Загальна скринька, 18.50 Даровизна, правн.-сусп. фейлетон, 19.00 Голубині душі, діяльність аматорів голубів, 19.20 Авд.: З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Музична гутірка, 20.15 Симф. концерт у вик. симф. орх., скрипка; у перерві ок. год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 „Не так скоро, пане Дротик" скеч, 22.45 До танку, гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Радіокутик.

ОПЕРЕТКА ШТРАВСА „НАВКОЛО КОХАННЯ".

Хто хочби раз чув оперетку Оскара Штравса „Навколо кохання", той добре памятає гарні мельодії, настроєві вальси і жваві ритми цієї музики. Улюблені типи комічної опери: дві пари головних героїв, що репрезентують вищі товариські кола і їх слуг — представників народніх мас, — становлять основу оперетки. Він і вона, не знаючи один одного, переодягаються і вирушають у світ, шукаючи пригод. Не знаючи нічого про себе, вони знайомляться, удаючи слуг. Врешті всі нитки інтриги щасливо розвязуються. Польське Радіо надає цю оперетку 26. листопада в год. 19.00.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.78—89.35, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри канадійські 5.31 — 5.28, Фльор. гол. 288.40 — 286.70. Франки фр. 24.75 — 24.61, Франки швайцарські 122.20—121.40, Фунти анґл. 26.05—25.89, Ґульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.70—17.20, Кор. дан. 116.24—115.40, Кор. норв. 130.78 — 129.80, Кор. шв. 134.28 — 133.30, Ліри італ. 25.20—24.60, Марки фінл. 11.49—11.00, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 89.50—94.50. Марки нім. срібні 122—115.

Акції.

Банк Польський, 110.50, Цукор 30.00, Вугіль 16.00, Ліпоп 14.40, 14.65, Островець 29, Стараховичі 35, 35.50 Габербуш 41, 40.75.

Папери.

3 інвест. 1. ем 66.50, 2 ем. 65.50, 5 конв. 52, 4 прем. дол. 47, 7 стаб. 472.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—53, 4 прц. Л. З. Бк Г. 41—43. 4 прц. ТКЗ. 41—43. 4 і пів прц. ТКЗ. 45—47, 4 і пів прц. БҐК. 60—65, 4 прц. БҐК. 60—65. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 43—46.
Долярівка 47.50—48.50, 3 інвест. 1. ем 65—67, 3 інвест. 2 ем. 65—67.

Збіжжя.

Львів, 24. XI.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	24.25—24.59
Пшениця збор. червона	23.75—24.00
Пшениця одн. біла	24.00—24.75
Пшениця зб.	23.50—23.75
Жито шт. I	17.85—18.00
Жито шт. II.	18.00—18.25
Бараболя	3.90— 4.25
Мука пшенич. разова до 95%,	26.50—27.00
Мука житна разова 0.95%	20.0—25.50
Висівки пшен. середні	10.50—11.00

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 25. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагон-станція заладовання:

	льоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	21.25—22.75
Жито збір. 694 гр/л. 3%	16.00—16.50
Ячмінь пашн. 621 гр/л. 4%	17.75—17.85
Овес легко задош. 444	13.25—13.50
Овес не задош. 456	13.75—14.00
Гречка 10%	19.00—19.25
Кукурудза жовта	14.75—15.00
Кукурудза червона	16.00—16.25
Коноп. сім'я	31.25—31.50
Сонашникове сім'я	31.75—32.00
Насіння ниrдену 95%	40.00—41.00
Фасоля корона руч. в. з м. 42	51.00—52.00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	41.00—42.00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	39.00—40.00
Фасоля мальц. спец. ручно вибир. з мішк.	42.00—45.00
Фасоля краса рафована	24.00—26.00
Фасоля цукр. ручно виб.	30.00—31.00
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від каняники	115—120
Конюшина вільна від каняники 96 проц. чистоти	120—125

Пшениця та ячмінь подешевіли досі на 50 сот., жито теж подешевіло, одначе при ціні 16.40 калькулюються дальші станції на експорт. Ціни інших продуктів незмінені. Тенденція дальше знижкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 25. листопада ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.80 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно в бочк. опакуванням	2.85 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням дає зачет	2.85 „
1 л. молока	0.19 „
1 к. яєць	4.70—4.80 „

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 25. XI. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., повногруді, зовсім товсті	1.10 зол.
Індики I. кл., повногруді, зовсім товсті	1.00 „
Курята I. кл. біло й жовтоніжки, без острішок, до ваги 1.60 кг.	0.90 „
Кури I. кл., товсті, без остріг, без напняку на ногах, щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Т-ва Охорони Воєнних Могил у Перемишлі відбудуться в середу 9. грудня ц. р. в год. 6-ій вечором у кімнатах Української Бесіди в Перемишлі. На порядку нарад: Звіт уступаючого Виділу і вибір нового Виділу.

Жертву на інвалідів зол. 20.— зложив ОСК Самбір замісць вінка на домовину бл. п. м-ра Дм. Ручки-Кульчицького, аптикаря у Самборі. — УКТОДІ, Львів.

Замісць вінка на могилу Омеляна Левицького, заслуженого діяльного ... дає на „Рідну Школу" 100.— зол. Ріди...

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.